



Los van de emoties naar een zaak kijken

• TEKST : ARIE DWARSWAARD
• FOTO'S : RENE FAAS

Dit jaar bestaat het Scheidsgerecht voor de Bloembollenhandel honderd jaar. Wat is er in die periode gebeurd, waarom kwam er een Scheidsgerecht en hoe functioneert deze eeuweling in 2007? Vragen die in een serie artikelen rond deze jubilerende instantie aan de orde komen. In deze laatste aflevering komen Theo van Dijk, stafmedewerker geschillen van Hobaho, en mr. Erik Sweep, juridisch adviseur voor KAVB-leden, aan het woord.

"Ik kom meestal niet als eerste in beeld", stelt Theo van Dijk, stafmedewerker geschillen van Hobaho nuchter vast. "Vaak is er al het een en ander gebeurd tussen koper en verkoper, en in veel gevallen ook de bemiddelaar. Dat maakt het werk niet gemakkelijk. Aan mij is het dan om de zaak weer helder te krijgen, los te trekken van de emoties." Inmiddels is Van Dijk vijf jaar de man bij Hobaho die zich met deze materie bezighoudt. Zeker in deze tijd van het jaar is zijn aanwezigheid gewenst. Vakantie met het gezin valt dan ook buiten de zomer. Werk geeft het zonder meer, de problemen bij de handel in bloembollen, maar Van Dijk wil dat ook

relativeren. "Besef goed dat er per jaar tienduizenden koopbriefjes worden geschreven. Dat leidt uiteindelijk misschien tot zo'n vijftig Scheidsgerechten per jaar. Zo bezien doen we het eigenlijk met zijn allen zo slecht nog niet." Maar als er iets niet goed gaat, dan komt op een gegeven moment Van Dijk in beeld. De belangrijkste stelregels in het eerste contact zijn voor hem helder. "Ik laat de ondernemer eerst uitspreken. En ik stel informatieve vragen om vast te stellen of ik de feiten goed heb begrepen.. Aan het eind van zo'n eerste gesprek vat ik samen wat er in mijn ogen is gezegd. Vervolgens informeer ik bij de tegenpartij en geef hem de ruimte om zijn verhaal te doen. Het lastige is dat ik weliswaar blanco start, maar dat er al het nodige is gepasseerd. Ik word niet boos, want er is al zoveel emotie in zo'n zaak."

OPLOSSEN

Voor Van Dijk is het Scheidsgerecht niet het eerste adres waar de twee partijen terecht zouden moeten komen. "Het is

altijd beter als het onderling is op te lossen. Dat kan al door de bemiddelaar zelf gebeuren, maar ik kan dat ook doen. Niet altijd komen partijen tot elkaar, en dan is het wel mijn advies om de zaak aan het Scheidsgerecht voor te leggen. Als je vindt dat je gelijk hebt, zet dan ook die laatste stap maar." Van Dijk begeleidt degene die de zaak aanspant daarbij zorgvuldig. "Ik adviseer altijd om de zaken goed op een rijtje te zetten in het verweerschrift, alle relevante bewijsstukken te verzamelen, goed de eis te formuleren, en dat aan het secretariaat van het Scheidsgerecht te sturen. Verder leg ik de gang van zaken uit, en ook de rol die getuigen kunnen spelen." Van Dijk is zeer te spreken over het bloembollenarbitragecollege. "Mij valt het op dat het Scheidsgerecht echt goede vragen stelt. Elke zaak wordt goed behandeld, en ze gaan zorgvuldig met de partijen om. Dat zie ik elke keer weer."

KOOPBRIEFJE

Wat Van Dijk door de jaren heen wil is

ADVOCaat IN DE ZAAL

Dat partijen zich kunnen laten bijstaan door een advocaat is niet altijd zo geweest. In 1922 komt over dit onderwerp een flinke discussie tot stand binnen de vereniging. Voorstanders zien het nut wel in van een verbetering van de positie van eiser of gedaagde, terwijl tegenstanders vrezen voor juridische haarkloverij. Op 6 maart 1923 deelt het bestuur van de vereniging mee dat het aan het Scheidsgerecht zelf is om hierover een beslissing te nemen. Aanvankelijk wil het bestuur hier zelf een voorstel voorleggen aan de leden, maar daar heeft het Scheidsgerecht grote bezwaren tegen. Het Scheidsgerecht ziet geen problemen in het toelaten van advocaten bij de behandeling van geschillen. Sinds maart 1942 kent de vereniging juridisch adviseurs. Leden kunnen voor een eerste gratis advies bij hen terecht. Tot de eerste juristen die hiervoor beschikbaar zijn behoren mr. Schenkeveld uit Alkmaar en mr. Sprey uit Leiden.



Erik Sweep: "Na een uitspraak is de zaak afgehandeld, en kan de teler weer verder met zijn werkzaamheden. Zo'n man zit niet te wachten op maandenlange procedures en dikke dossiers."

opgevallen aan het werk dat hij doet, is dat het in veel gevallen draait om zaken die niet helder op het koopbriefje zijn gezet. "Heel veel vaste begrippen, zoals die zijn vermeld in Edibulb, leiden eigenlijk nooit tot problemen. Waar het vaak misgaat is dat er zaken worden toegevoegd. In veel gevallen zijn die niet voor één uitleg vatbaar. Ik ben daar dan ook geen voorstander van, en ik zie dat het Scheidsgerecht ook naar die afwijkende bepalingen kritisch kijkt."

EÉN VELLETTJE

Ook juridisch adviseur mr. Erik Sweep is het in de vijf jaar die hij in de bollenrechtspraak actief is opgevallen dat de inhoud van een koopbriefje nogal eens de inzet is van een Scheidsgerechtszaak. "Ik heb mij erover verbaasd dat ook grote transacties toch niet meer dan 1 A4-tje beslaan. In de juridische wereld beslaat een koopcontract van enige waarde toch al gauw een stapeltje papier, al was het alleen maar om de zaak goed dicht te timmeren. Maar het heeft ook wel weer een mooie kant. Hier is het nog 'een man, een man, een woord, een woord'. Waar het in zijn

ogen nogal eens misgaat is het goed lezen van koopbriefjes. "Niet altijd leggen beide partijen de inhoud van een afspraak op dezelfde manier uit. En soms is ergens wel over gesproken, maar is die afspraak niet op het koopbriefje terechtgekomen."

SNEL GELEERD

Sweep is 29 als hij, in 2003, wordt benoemd door de KAVB als juridisch adviseur. Hij is dan al vier jaar advocaat, en wordt bij de vestiging Alkmaar van Van Diepen Van der Kroef Advocaten in 2002 collega van mr. Jan van Meel. Die zet hem op het spoor van het bollenrecht. "Jan van Meel was al dertig jaar juridisch adviseur, en gaf na een jaar samenwerken aan de overstap te willen maken naar de rechterlijke macht. Ik mocht zijn functie overnemen." Sweep heeft zich ten volle ingespannen om zich het bijzondere van de sector eigen te maken. "Dat kan alleen maar door veel op bedrijven te gaan kijken. Alleen dan snap je waar het om gaat. Met die kennis is het altijd eenvoudiger een verzoekschrift op te stellen dan van achter een bureau." Inmiddels werkt hij vanuit de vestiging Haarlem aan het Kenaupark. Naast bloembollenrecht houdt hij zich bezig met het faillissementsrecht en wordt hij door de Rechtbank geregeld benoemd tot curator. Als een KAVB-lid hem belt om juridisch advies is het eerste dat hij doet nagaan of de zaak met één advies is af te doen. "Ik ben er niet op uit om maar zoveel mogelijk zaken voor het Scheidsgerecht te krijgen. Ik voorkom dat liever, en in veel gevallen lukt dat ook." Lukt het partijen niet om tot een vergelijk te komen, dan legt de eiser middels advocaat Sweep een verzoekschrift voor aan het Scheidsgerecht. Sweep beperkt zich daarbij tot de kern van de zaak.

GEMOEDELIJK

Als Sweep het Scheidsgerecht mag typeren, dan vindt hij het begrip 'gemoedelijk' goed van toepassing. "Zo gaat het er aan toe. De voorzitter stelt veel vragen, pleegt uitgebreid hoor en wederhoor, en gaat goed na wat er in het verzoekschrift aan de orde is gesteld. Er wordt niet

alleen naar het recht gekeken maar ook naar de redelijkheid." Groot pluspunt vindt hij de snelheid. "Na een uitspraak is de zaak afgehandeld, en kan de teler weer verder met zijn werkzaamheden. Zo'n man zit niet te wachten op maandenlange procedures en dikke dossiers." Een ander voordeel is de aanwezigheid van scheidslieden. "Zij zijn de deskundigen. Als een zaak bij de burgerrechter speelt moet in voorkomende gevallen een deskundige worden aangewezen, waar beide partijen zich bovendien in moeten kunnen vinden. Het aanstellen van een deskundige leidt doorgaans tot grote vertrageningen. Bij het Scheidsgerecht zijn ze er, alleen zitten ze achter de tafel." In de afgelopen jaren is het Sweep opgevallen dat ondernemers in veel gevallen relatief laat om advies vragen. "Ik kan alleen maar adviseren om al in een vroeg stadium te bellen. Als er bijvoorbeeld twijfel is over het opstellen van een koopbriefje kan een KAVB-lid gratis advies krijgen. Dat kan later veel problemen voorkomen."

NOG 100 JAAR

In zijn ogen kan het Scheidsgerecht voor de Bloembollenhandel nog vele jaren mee. "We hebben nog gemakkelijk 100 jaar te halen. Het blijft een deskundig college dat snel werkt. Als 'nadeel' van uitspraken van het Scheidsgerecht is te noemen als een partij een keer een zaak verliest er niet veel mogelijkheden zijn om daar nog iets aan te doen. De mogelijkheden voor een gang naar de burgerrechter beperken zich tot de procedurele kant. Voor de meeste ondernemers is dat dan ook geen optie."

Dit is het zesde en tevens laatste artikel in de serie over het Scheidsgerecht voor de Bloembollenhandel, dat in 2007 honderd jaar bestaat. De vorige artikelen gingen over de historie (deel 1), de gang van zaken rondom een geschil (deel 2) en een zitting van het Scheidsgerecht (deel 3), de voorzitter en secretaris (deel 4) en de scheidslieden (deel 5)



Theo van Dijk: "Het lastige is dat ik weliswaar blanco start, maar dat er al het nodige is gepasseerd. Ik word niet boos, want er is al zoveel emotie in zo'n zaak."